

נסים אלונים : הינשוף

בקצה רחוב קטן, על גבול השכונה, בבית ירוק שגגו מרועף רעפים אדומים-חוריים, גרה ילדה. שערה היה שחור ועבות ואצבעות ידיה דקות וצוננות. בלכתה היו צעדיה פזיזים, ראשה זקוף והאוויר סביבה כמו שומר-של-סף. פעם אחת, בחורף, כאשר היה רחובנו ים, קראה אלי להצליחה ברפסודה שלי אל חוף רחובה. "שמנא", קראה לי.

הייתי שט בחלקו הדרומי של הרחוב המוצף, לא רחוק ממגרש התמרים, לבדי. החברים שלי נראו על פני הרפסודות שלהם כמו פקקים גדולים הרוטטים במים. הפניתי את ראשי, ואך ראיתי את בבואתה, נהגתי את הרפסודה אחורנית, למרגלותיה. רגע ארוך השתהתה בחוף, בוחנת, אמרתי בלבי. פתאום התנדנדה הרפסודה קלות ושתי כפות ידיה החזיקו במתני.

תקעתי את משוטי בקרקע והתקתי את הרפסודה. עקרתי את המשוט ותקעתי שנית, עקרתי ותקעתי עד שקדרו המים האפורים תחתינו והרפסודה החליקה אל חופה, קלה וחגיגית. הרוח לחחה את עיני. רגלי היו פשוקות והמשוט אחוז בידי. כשפגענו בחוף, אמרה: "הנה אחי".

ברדס מעיל-הגשם האדום הליט את פניה. היא נתנה את כף ידה בכף ידי והביטה אל בחור שחור-שער שצחק אלינו בשניים לבנות מאד. רחובה היה מרופש אך בשוליו הסתמן שביל יבש. רגע נתלינו בין הבתים קלופי הטיח, ברוח הקופאת, אחוזים במשוט הנעוץ במים. פתאום פרצה צריחה זמזמנית של מנסרת-נגרים וידה עזבה את ידי. מיהרתי לתקוע את המשוט בחוף ולהרחיק את הרפסודה אל אמצע הים, אך עוד ראיתי את מעיל-הגשם האדום ואת אחיה מסיט את ברדסה ומניח את ידו בשערה השחור והעבות.

בערב ניצבתי בגפי אל הראי הגדול שבארוץ-הבגדים והגפתי מול פני ראי קטן, לבחון בו את יפי ערפי ופדחתי. אך בחדר לא היתה רוח ומשוטי עב להיות מקל של מטאטא. שמעתי את שאון הגשם המתפלש ברחוב כמו סייח משוגע ודגדגתי באצבעי את השער המגודל בערפי.

אמי יצאה מן המטבח, נושאת בשתי ידיה פתיליה. הנגהות חמקו מן המיכבר המרושת וריצדו על פניה ועל הסודר החום שבו כרכה את צווארה ודלגו על פני הקירות והתקרה עד שהניחה את הפתיליה על השולחן.

"מה עכשיו, משחק חדש?"

היא עמדה בגבה אל הפתיליה, פניה כהות ועיניה עגומות. השלכתי את הראי על המיטה ומחיתי בידי את אפי.
 „בוא הנה“.

קרבתי אל השולחן ועמדתי לצדה. חפנתי את שתי כפות ידי מעל הפתיליה. ניסיתי לצוד נגוהות באצבעותי, אך הן חקמו בעד הרווחים. פירשתי את אצבעותי בצורות שונות וכך צרתי את הנגוהות כרצוני. במצודד ראיתי את אמי, מכורבלת וקודרת, בעיינה במערכת השעורים.

„עשית אנגלית?“

„כן“.

„עשית חשבון?“

„כן“.

„עשית כתיבה־תמה?“

חטפתי את ידי מעל הפתיליה והנגוהות קפצו כולם אל התקרה. היא עקבה אחרי בעקפי אותה ובשבתי על הכסא.
 „יותר לא תצא מן הבית“.

אמרתי „טוב“ זועף, אך לא זעפתי. גשם־זלעפות ירד בחוץ וסגר על הבית מכל עבריו. לקחתי מן הקלמר עפרון אדום ומכורסם וכתבתי באותיות מרובעות מלים שעייגו אותי מאד. מרסה מטרון. רפסודה. זלעפות. עיטרתי אותן בצללים והפכו בניינים מטילי־מורא; קווקוטי מתחתן וריטטו, טובעות. עצמתי בחזקה את עיני ובפקחי אותן קפצו המלים אל התקרה והתנפלו על נגוהות־אור בדמות כלבים מטושטשים שנמשו מן המים. נגוהות האור פיזו בהרדה אך הכלבים המטושטשים חוורו חוורו עד שלא היו. עצמתי את עיני וראיתי את הרחוב המרופש ואת השביל היבש בשוליו. זמזום מנסרת־הנגרים היה עמום והילדה במעיל־הגשם האדום קפצה מן הרפסודה אל החוף, מן הרפסודה אל החוף, קפצה וקפצה, קפצה וקפצה, עד שאמרתי מרסה־מטרון. פקחתי את עיני והתזתי אל הפתיליה: מרסה־מטרון. מרסה־מטרון, צלצלה לשוני. מרסה־מטרון. מרסמה טרון מר סמה טרוכמר סמה טרוכמר סמה טרוכמר סמה טרוכמר סמה טרון טרון טרון מטרון מטרון מטרון סמטרון סמטרון

„מה אתה עושה שם, אלוהי הרחמים!“

נבהלתי מן הצעקה והמלה נכרתה מלשוני. אמי ניצבה על סף החדר, ידיה מתנבכות בסינרה ועיניה מזרות־אימים. חשבתי שתבוא לראות מה שכתבתי והנחתי את ידי על המחברת. אך אז נפתחה הדלת ופרץ־רוח ושקשוק־גשם הרסו אל החדר עם אבי, בגדיו שחורים, פניו אדומים וצלו על הקיר. הוא נשען בגבו אל הדלת, הדף את הגשם וסובב את המפתח במנעול. אחר־כך הביט כמשתאה על בגדיו הרטובים.

„מבול“, אמר.

אמי נשארה על סף החדר ונדה בראשה.

הרכנתי את ראשי על מחברתי וטבלתי את עטי בקסת־הדיו, אך המלה מרסה־מטרוך התגנבה והחלה שוב לחבוט על חפי ולשוני, כמו מטוטלת של שעון. הרוח הקרה שפרצה עם אבי התחבאה מתחת לשולחן ואני בעטתי בה.

„עוד לא גמר את השעורים?“ אמר אבי.

הוא פשט את מעילו, הניחו על הכסא לידי ויצא אל המטבח. התחלתי להעתיק אותיות בקפדנות רבה והאהלתי בידי על מצחי, שלא לראות את הנגוהות. אך מבעד לסגור הפתיליה ראיתי את שתי הלהבות הישירות מקפצות על מקומן ואינן ניתקות, כמו פרש על סוס־עץ. הנגוהות זחלו עכשיו כתולעי־משי על מעילו הרטוב והכבד של אבי, אך המעיל היה רציני ויגע, וראשו היה שמוט. הגשם בחוץ צעק כמו פרא. התנפל על הבית ונפל לאחור, התנפל ונפל, התנפל ונפל. הרגזתי אותו ואמרתי לו בניד־שפתיים: התנפל! והוא יילל כמו צופר עד שהחריש את כל העולם מלבד את נהם הפתיליה הדק כמו חוט. התנפל! קראתי אליו, עולק, והוא עלה על הבית ונהם בהפנותו את ראשו. צחקתי כולי, וגם ערפי שהיה מול הדלת העווה העוויות.

אבי בא מן המטבח ושם בצלים על מכבר הפתיליה. הנחתי את ראשי בכף ידי, שיקעתי את עיני באותיות השחורות שבספר, אך אצבעותי מוללו את בדל־אזני ובהחבא צידדתי מבטים אל אבי. עכשיו לבש בגדים יבשים ומקומטים, סוכך בשתי כפות ידיו על הבצלים ודמה למכשף. עינו הימנית התנוצצה וזיפי זקנו ניצתו ודלקו. ריח עז שט בחדר ודגדג את נחירי. גלדי הבצלים המשחוימים התפצלו בזוזם חרישי ובנפלים אחור, מעוותים, השירו מלבם טפות חומות, סמיכות ותוססות. מדי פעם היה מושיט את אצבעו ומגלגל את הבצלים ואז היה מנסה לתלוש את מבטי המתגנבים. אמי יצאה מן המטבח והביאה עמה גבינה לבנה ומלוחה, זיתים כתושים וירוקים, ופרוסות לאקרדה שחומות.

פתאום אמר אבי: „מה קרה? החברים שלו הפו אותו שוב?“

אצבעותי קפאו על בדל אזני.

„לא“ אמרתי מיד, אך קולי כבר נחנק.

„דבר חדש מצא“ אמרה אמי, „מעשי־קופים“.

קוף קפץ על הארון, אוכל בטנים, אך אני הסרתי מבטי ממנו.

„הוא לא אוהב אותם והולך אליהם“, אמר אבי.

עכשיו נעץ בי את מבטו המתנצנץ. חזי גאה וגרוני כאב. הוא חיך אלי כאלו היינו שותפים, שנינו.

„זה לא נכון“, אמרתי.

„הנה כל מה שהם יודעים לענות“, אמר אבי. „לא נכון. אלף פעמים אמרתי לך. מפים אותך, תפה בחזרה.“

„מצאת“, אמרה אמי.

„אם תפה, יכבדו אותך“.

„זה לא נכון“, אמרתי ממקומי, חרש. פחדתי מהם. היינו לבדנו בחדר, והגשם סגר עלינו. הם עמדו כשני אנשים גדולים ועיינו אותי. כך, לפעמים, נראה המורה לתנ"ך כשהסיר את משקפיו. פעם אחת שאלתי אותו שאלה והוא הסיר את משקפיו וצחק, בלי קול. בבוקר יום-הכיפורים, לילה אחד לאחר שהשלמנו זה עם זה, תפסו אותי החברים שלי, אחזו בשתי ידי ובשתי רגלי וסלמון קבילי אנס לתוך פי תפוח-עץ, לשבור את צומי. סגרתי את פי בכל כוחותי אבל אחד החברים סתם את נחירי אפי וסלמון משך את שפתי ודחק את התפוח עד שזנב דם מחניכתי. כאשר הניחו, לא קמתי מן האדמה. התקפלתי ובכיתי, בקול רם. הם ישבו על ערימת עצים במגרש התמרים והתבוננו בי עד שחדל בכי, אז הלכו. נשארתי במגרש התמרים והבטתי זמן ארוך באדמה האפלה והסמוכה וחשבתי על כל מיני מעשי-נאם. מאז הייתי רואה את סלמון רוכן עלי וכל גמשי-פניו שחורים ומקומטים. אפילו כשדיבר אלי טובות.

„פתח את הרדיו“, אמר אבי. „נשמע חדשות“.

כשקמתי ממקומי וקרבתי אל הרדיו שמעתי אותו אומר לאמי: „דברים לא טובים מספרים. אימרים שהגרמנים מכינים התקפה“. פתחתי את הרדיו ונעצתי את מבטי בעיגול המאיר באור ירוק. קולו של אבי היה נמוך בדבר, אך אני שמעתי כל מלה ומלה. „הכלבים“, אמר, „העיניים שלהם כאן. אותנו הם רוצים לאכול. הם מחכים לקיץ“.

בלילה שמעתי את כידוני הגשם נתקעים בגג ביתי ומנפצים את הרעפים האדומים בבית הירוק בקצה הרחוב. המים גאו עד שפיסו את כל השכונה ואנשים אמרו, מבול, מבול, סגרו את חלונותיהם ונעלמו. עמדתי במגרש התמרים וראיתי את הילדה בערפי. היה קיץ ואני הפרחתי אל השמיים עפיפון אדום ומעוין ולבשתי חולצה לבנה מאד. העפיפון עמד בשמיים ואני החזקתי בידי את סליל החוטים, אך לא ראיתי את החוט בינינו. זרועותי היו שחומות ופני שזופות. צחקתי בשניים לבנות מאד. היא עמדה נטויה מאחורי, שתי כפות ידיה על מתני, ראשה איתן, ואחיה צחק. אמרתי, בקיץ יאכלו אותנו. רוח עזה התנפלה על הרפסודה ואני אמרתי לה בתוך הרוח, מה את רוצה לראות? אני אראה לך. אך היא החזיקה את שתי כפות ידיה על מתני וקפצה אל החוף כמה פעמים.

*

שוב לא הנחתי לצפרני לגדול ולהשחיר. החורף הלך כאילו לא ישוב

לעולמים. כאשר ירדו גשמים התאכבו ענני-אבק בין הבתים. רוחות משוגעות הסתוללו ברחוב בימי חופש-הפסח.

אמי קנתה לי סנדלים ומכנסי חאקי בעלי אבזם, אך היו ילדים בבית-הספר שחגרו חגורות-עור והיו שנשאו עליהן סמלי נחושת. בהפסקות לא התפלשנו עוד בחול הרך של החצר אלא ישבנו על הגדר הנמוכה של גינת הירק, לא רחוק מן החורשה בה ישבו תלמידי הכיתות הגבוהות. לא השתנו עוד בבית-הכסא אלא מאחוריה, על הקיר. דיברנו דברים עוצרי-נשימה.

את אדון גרין, המורה לאנגלית, ראו הולך ביום שבת בבגד-רחצה על שפת הים. המורה מרגלית, שלימדה בכיתות הנמוכות, באה לבית-הספר בשמלה פרחנית מתנפנפת ושערה היה מותר. בעתון היה כתוב שהמטרה תפסה בתי-בושת. ילד אחד סיפר שראה על מדרכת הבית שממול לבית-הספר קנדון. באמרו את המלה הזאת ניתר לבי. המלה היתה חדה, מרוטה, עזה ומפחידה. היא נשלפה מן הפה כמו חרב ונתקעה בינינו חושפת שניים מבריקות. הבטנו כולנו אל הבית המסתתר מאחורי עצי הרחוב ובלשנו את חלונותיו וגוזזותותיו. סיפרו שבפית יש זונות. סיפרו שראו, ערומות, חיילים יצאו מן הבית בפנים לוהטות.

בשובי מבית-הספר הייתי הולך בדרך מסילת-הברזל. נשבעתי לא לבוא שמה, נשבעתי לחזור הביתה בדרך השדרה, עם כל הילדים, אך רק עבר הפסח, הלכתי, הולך ומסתתר, הולך ומסתתר, הייתי מציץ לראות את תחתוני הילדות בעברן את גדר המסילה. פעמים אחדות, כששיחקתי בתמונות עם הילדים, פניתי עמהם בדרך השדרה כלא-זוכר, אך המראה פיזו מול עיני כמו ליצן-פורים שראיתי בתיאטרון ומילא את פני בושה אדומה. ראיתי את עצמי ליד המסילה הגדולה, עושה פנים כהות בעוד עיני אוכלות את סורגי הגדר. העור הוורוד והפמוס של רגלי הילדות, והצבעים הרכים שכיסו את סודן הנפלא והור, שינקו את גרוני. אסור, אסור, אמרתי לעצמי, חטא, אתה חוטא, חוטא. בלילות הייתי חוזר ונשבע לא לשוב, אך שבתי וגם ידעתי שלאורך כל המסילה ניצבו שומרים שהשגיחו בי, הורו עלי מאחורי ואמרו, מכירים אותך, מכירים אותך.

פחדתי מפני אחיה. אחר המסילה הייתי הולך יום-יום לרחובה הקטן שבגבול השכונה. שלו וערמומי הייתי מנופף את תיק האוכל ומתבונן בחמדה מותרת בעגלונים הגדולים, במרפדות האפלוליות, בסנדלריה הקטנה של אינדור סאפורטה ובנגריות הסואנות שמנסרותיהן נשמעו למרחוק. אחיה עבד בנגריה. הוא היה מתהלך בין המנסרות, העצים והנסרות, לבוש גופיה אפורה ומכנסי חאקי קצרות. בחזהו השזוף הסתלסלו שערות שחורות וקצרות, ידיו היו שעירות ועבות וקיברותיו החלקות ניתרו בהקציעו את המרישים. שניו היו לבנות מאד ואולי מפני כך צחק תמיד. הייתי עומד על הסף הגבוה של הנגריה, חצי גופי תבוי מאחורי הקיר, ועיני הביטו בו לראות אותה. פעם אחת צד את מבטי ופנה אלי.

הספקתי לראות את פניו השחומות ואת שיניו הלבנות ולשמוע אותו אומר: "מה יש, ילד", ונסתי משם כשפחד נורא מפעפע בקדקדי. חשתי את אנשי הנגריה רודפים אחרי ובראשם אחיה, צוחק ומצביע עלי, קופץ ומושיט את ידו אל ערפי. לא עצרתי במנוסתי עד שעמדתי בפתח ביתי.

אמי יצאה מן המטבח ובנגבה את ידיה בסינרה הביטה בי, כמו נואשת. "אמור לי שאדע", אמרה. "איפה אתה מסתובב כל הזמן. כולך מזיזע". רגע

אחד חלפה בי מחשבה לספר לה. "לך תרחץ את הפנים", אמרה. "האוכל מוכן". רחצתי את פני, סרקתי את שערי וישבתי אל השולחן, רעב. עד שהביאה אמי את האוכל ראיתי במתינות חקרנית, כאילו הוצבו בחלון-ראווה, את הילדה במעיל-הגשם האדום, את האח הצוחק בגופיה האפורה, את הילדות העוברות את גדר מסילת-הברזל, את המורה מרגלית בשמלתה הפרחונית, ואת הזונות השמנות המתכופפות בחדריהן, מאחורי העצים, בבית שממול בית-הספר. הם יודעים?

שבת אחת אחר-הצהריים הלכתי למסילת-הברזל.

ימים רבים תיכנתי את המסע הזה. חשבתי שאלך ברחובות מפותלים ולא-ידועים, שאפנס במבואות בתים זרים, שאראה אנשים משונים ואחמוק מהם. הייתי רואה את רחוב המסילה ארוך ולוהט ואני מטפס בו מיוזע ורגלי כושלות. חשבתי שאראה תמונה נוראה, אך לא ידעתי מהי. בכל שבת הייתי דוחה את המסע ויוצא למגרש "הפועל", עם החברים שלי. עד אותה שבת. בצאתי את השכונה ראיתי והנה הרחובות רחבים מאד ושוקטים מאד ורוח מן הים גיפפה אותי. תריסי החלונות היו מוגפים והגוזזטראות שוממות. הייתי לבדי, באור הרוגע של שבת אחר-הצהריים.

חציתי את הרחוב הראשי לאטי, הולך ובוטט בקופסת סיגריות ריקה, והרוח נחבטה בי כמו גלי-שמן וחמקה אל מתחת למכנסי. דילגתי ממרצפת אחת אל השלישית, פחסתי את אפי בחלון-ראווה מרושת נייר-דבק, קפצתי על פני קלאס של ילדות, רדפתי אחר קרע עתון והגעתי אל השוק, דק ונקי.

גם בשוק לא היו אנשים. הדוכנים ישנו, מכוסי ברונט. קפצתי אל שלט-אטלז שהתנווד ברוח על וו אחד, אך לא הגעתי. על כן רצתי אל עגלה דו-גלגלית שמישוריתה היתה מוטלת בשיפוע אל המדרכה. טיפסתי עד שוליה ולא הכרעתיה לארץ. טיפסתי עליה במרוצה ולא הכרעתיה לארץ. ישבתי עליה, ידי אחוזות בשוליה, מתרומם ויושב, מתרומם ויושב, עד שהוציאה קול חריקה והחלה לנוע ואחר-כך, לאטה, התאזנה, ואחר-כך, במהירות, כרעה לארץ.

לידה עמדו פחיאשפה גדושים שהעלו צחנה. קליפות אבטיחים דמויות-סירה עגנו סביבם, ודבורים שורצים בהן. האבטיחים הפקירו את בשרם האדום ללא גיד, מפתח פן יעקצו. אבי אמר לא להשאיר באבטיח בשר אדום, כי הוא מחליא את הפרות. אבל את הדבורים לא החליא. הם כרסמו בבשר בראשים

מורכנים ועסוקים, אך לא הצליחו לכסח את כל האדום. הזבובים התלקטו על פחי־האשפה. הם היו חסרי־מנוחה אך לא הרחיקו עוף.

זחלתי אל מתחת לדוכן אחד וישבתי שם ברגליים מקופלות. צחוק, אמרתי לעצמי. אני חבוא מעיני אנשים, אבל אנשים אין. היו לעיני הרבה רגליים אפורות ומחוספסות של דוכנים ריקים, שקיקי נייר קרועים, מלפפונים צמוקים, הצילימ קטנים, חסרי ברק, ונוצות, אפורות, צהובות, כתומות, משוחות דם, וגם אני. חתול סבב בין רגלי הדוכנים, וכשקרב אלי הביט בי בעין אחת רעה. פישטתי את רגלי והוא נמלט לעבר הקיר המסויד שהקיף את השוק. הבטתי אחריו וראיתי, בתחתית הקיר, חרולים צהובים, יבשים, מוכתמים טיפות־סיד לבנות.

„ירק!“ אמרתי בקול.

איש לא שמע. הקול זחל בין רגלי הדוכנים ואחר־כך נבלע, או הסתתר. הכנסתי את ידי לכיסי והוצאתי את העלה הירוק השמור בו, אך בפתחי את אגרופי ראיתי והנה העלה כמוש. הבטתי בחרולים הצהובים היוצאים מן הקיר הלבן, חזרתי והבטתי בעלה הכהה שבידי ופתאום חשתי ביד גרמית, לבנה וצרובה, מטפסת על גבי. מוללתי את העלה באצבעותי והוא נשר לארץ, כתות ויבש, כמו קרעי נייר. הקיץ בא.

הקיץ בא. אמרתי לעצמי. אני ישנתי וחלמתי חלום ובינתיים בא הקיץ. יבש, כתות, צהוב וגרום נפל הקיץ על הארץ. אנשים קפצו באוויר ואמרו בפנים נפולות ומעוותות, הקיץ בא. כולם כיבו את העיגולים המאירים במכשירי הרדיו, הגיפו את תריסי החלונות וורקו על עגלות רועדות חבילות תפוחות קשורות בחבלים. כולם רצו בין הבתים בזרועות מושטות ופיות עגולים וצעקו בתוך ענני חול. גשים קרעו את עיניהן ואתמו את אוניהן בידיהן. הילדים חבשו כובעים, החזיקו בידיהם חבילות ועמדו בפתחי הבתים, חוזרים ורציניים. עגלות רתומות לסוסים חלפו בדהרה ואבק תימר עד לגגות וכיסה את כל השכונה הצועקת. כשנמוג האבק, נגמר הכל. איש לא נשאר. שלט־אטליו התנודד על וו אחד.

הוצאתי את ראשי מתוך מחבוא הדוכן ומצמצתי בעיני מול השמש. האם חיפשו אותי? האם צעקו את שמי? האם שכחו אותי? זה לא נכון, לחשתי לעצמי. הם ישנים. אני ממציא המצאות. אך אני לחשתי זאת וגרוני כאב מאימה. מה אעשה אם בשובי אמצא את מיטות הברזל ערומות? הקיץ בא, ואני נשארת לבדי.

זחלתי ויצאתי מתוך המחבוא. עמדתי בלב השוק הנטוש, חרד ועלוב, מדוע לא צפרו בצופרים? מדוע לא עברו ברחובות מכונות גדולות עם רמקולים? מה עשיתי? למה השאירו אותי? התבוננתי סביבי, בבדי הפרונט החובטים בדוכנים, בפחי־האשפה המצחינים, בחרולים שיצאו מן הקיר, ירא לנוס אל ביתי, ירא להרחיק. למה השאירו אותי? למה לא שלחו את החברים שלי לחפש אותי? למה לא הודיעו בעוד מועד על בואו של הקיץ? השוק לא היה רחוק. הדוכן לא נמצא בעמקי האדמה.

האם בכוונה עשו זאת?

אספתי אבנים קטנות והטלתי אותן בכוח לכל עבר. אחר־כך הבחנתי בפח חלוד ומנוקב שניצב סמוך לקיר הלבן. נותרו בידי עוד אבנים מעטות ואני השתדלתי לפגוע בפת. הם עשו זאת בכוונה, אמרתי לעצמי. הם לא רצו לקרוא לי. פתאום פגעה אבן והפח התחלחל. קרבתי אל הקיר ללקט את האבנים והצבתי את הפח. החלודה דבקה באצבעותי. הזדקפתי וראיתי על הקיר הלבן כתובת. הכתובת היתה גבוהה מעט מראשי, אך יכולתי לפענחה בקלות. היה כתוב: מור אוהב את. הצמדתי את עיני אל הקיר. המלים נחרתו בו בטרם יסויד, אך הסיד לא העלים את המלים אלא הסווה אותן. הן נחרתו במסמרי, או בברזל. סופה של המלה הראשונה וכל המלה האחרונה טושטשו. מישהו עמל כאן לטשטש.

יצאתי את השוק והלכתי לחפש עלה ירוק. אני חוטא. הם יודעים. הם צודקים. אני ערמומי. עשיתי פנים. לא היתה רפסודה. כפות ידיה לא החזיקו במתני. לא היה עפיפון אדום. לא הייתי שווף ועז. חלמתי בעיניים גדולות ונוצצות והבטתי בתוך חלומי בעיניים ערמומיות ומציצות. עיניים שיקדו אל הזונות השמנות המתכופות ובהדרגה. הם ידעו שאני משקר. הם ידעו שאני שונא אותם. הם ידעו שבשכבי על פני האדמה, במגרש התמרים, מתיפח, הבטתי בהם בעין יבשה וחלקה ורשמתי את מירותיהם, לאט. אחיה ידע. אבי ואמי ידעו.

עברתי דרך ארוכה עד שראיתי בית מוקף גדר־שיחים. קטפתי עלה ירוק והנחתי בכיסי. נכנסתי לחצר ומצאתי ברו מים שהיה מטיף טיפות לתוך שלולית. פתחתי את הברז והמים ניתזו על רגלי והרטיבו את עור סנדלי. גחנתי אליו וחשתי את סילון המים ננעץ בלחיי והטיפות קפצו לתוך עיני. שתיתי וראיתי בעין אחת את השמיים הכחולים מזדהרים מבעד לטיפות הנוצצות בשמש. מחיתי את פי בירי וחשתי את הטעם המלוח של בשרי. הרוח נגעה בשפתי ובלחיי.

„ירק!“ אמרתי.

חישקל היה העלה בכף ידי, ירוק, נקי וחלק. טרפו היה כהה ובהיר ופטוטרותו קטומה. הנפתיו בשמש וראיתי את סיביו, כשברי זכוכיות ירוקות בגליל־הקסמים.

יצאתי את החצר ואז עלה באזני שאון עמום שמתוכו בקעו צפירות חדות ונהם מכוניות וצפצופים וקולות של אנשים. רצתי במהירות עד שהגעתי לדרך יפ־תל־אביב ושם עצרתי, לפוף ארגמן השמש השוקעת מאחורי יפו. חדוה רפה נדלקה בי. ממעלה הרחוב הגיח נהר האנשים החוזרים ממגרש „הפועל“. רגע עוד נאחזה הדומיה המופזת בניצוצות שלאורך כביש האספלט ובאוויר עמד האור הבהיר, ואחר־כך קרע את הרחוב רוכב־אופנוע זקוף על אופנועו ואחריה, זקוף כמוהו אך צוחק, בוק רוכב־אופנוע אחר. ראשוני ההולכים כבר פסעו לידי, חולצותיהם פרועות ופניהם כהות. רק ראשיהם הוארו באור השמש השוקעת.

עמדתי במקומי כמו קנה דקיק במים. רגליים שעירות, מחותלות גרבי חאקי, השיבו אל פני ריחות חריפים. ילדים קפצו באוויר כמו שוערים. רוכבי אופניים הזדקפו על דוושותיהם וצלצלו במצילותיהם. מכוניות חלפו כמו ספינות בים וגלי האנשים גאו ונחטבו בבתים. הכל נע לידי, מעלי, מאחורי, לפני. הכל טלטלו, דחפו, הפילו. התנודדתי מרגל אל רגל. ירדתי אל הכביש. עליתי על המדרכה. קולות בוטחים מילאו את כל הרווחים בין ההולכים.

«כמה-כמה?» צעקתי, חזור וצעוק, אך איש לא ענה.

גם אני לא שמעתי את קולי. פתאום גרף אותי הנחשול אל אמצע הכביש ואז התחלתי לפלס לי דרך בין החולצות המיוזעות, הלוך והתרחק ממסילת-הברזל, הלוך והתקרב אל מגרש הכדורגל השומם, כשקרני השמש החזורות והזוהבות לוכדות את פני ככתמי האור המאירים על הפנים מתוך ראי בידיו של קונדס.

«כמה-כמה?» צעקתי. «מי ניצח?»

אך איש לא ענה. נדחקתי גם אני, הושטתי את ידי ודחפתי. פרצתי וצעקתי. נחבטתי באנשים, קפצתי כמו שוער, בעטתי באוויר. רוכבי אופניים צעקו עלי אך אני ניתרתי ולא דרכו עלי. חשתי מרפקים בכתפי וידיים שעירות בפני. ככל שדלל הזרם הגברתי את מירוצי, הרמתי את קולי והגבתתי לקפץ באוויר עד שדמיתי מאד לליצן-פורים שראיתי בתיאטרון.

רק כשפסק הזרם והרחוב היה אפור, חדלתי. הייתי עייף, אנשים עוד באו, כענבים בודדים מאשכול, אך הם פסעו לאטם, על המדרכה, ושוחחו בפנים רציניות. רובם השפילו את עיניהם.

כשנכנסתי לרחוב הקטן שעל גבול השכונה ראיתי מיד שדבר נפל בבית הירוק. אנשים רבים, לבושים בגדי שבת, עמדו סביבו. הרעפים היו כהים והבית שקוע. החשתי את צעדי וקרבתי כל-כך עד שיכולתי לראות את פני הנאספים. הם החזיקו בידיהם צלחות, אכלו עוגות במזלגות ושתו מתוך כוסיות קטנות. ילדים קטנים התרוצצו והתחבאו מאחורי האנשים הגדולים. ארנקים היו תלויים על זרועות הנשים.

פתאום ראיתי את הילדה יוצאת מפתח הבית. היא נשאה בשתי ידיה טס מוגבה עד סנטרה. על גופה הדק היתה שמלה לבנה ומתוך שערה השחור בצבץ שנוץ לבן. נעליה היו שחורות ומצוחצחות וגרביה לבנות. היא עברה וקדה, פנתה וחייכה, הגישה והטתה את ראשה, צחקה וקדה. כשחלפו על פניה ילדים ונגעו בשמלתה, התרעמה, אך לא הניחה את הטס מידה.

רק אחר-כך ראיתי את אחיה והנה הוא לבוש מדים של חיילים. כובעו היה מושחל בין כתפות חולצתו. פניו היו שזופות מאד, צדעיו מקורחים ומבהיקים, והוא הביט באנשים רציני ומיוחס.

ערב אחד, פתאום, פסקו ברדיו מנגינות והקריין אמר שיש בפיו הודעה חשובה. אמי נזעקה מן המטבח ועמדה לידי, מנגבת את ידיה בסינוריה. הייתי גאה. עמדנו לשמוע את ההודעה החשובה בזכות התעקשותי להכין את שעורי בליווי התזמרות מאמריקה ומאנגליה. הבטנו שנינו אל העיגול המאיר שברדיו ופתאום נשמע קליק, והקריין הודיע שטוברוק נפלה בידי הגרמנים. אמי חפנה את הסינור בידיה ונשכה את שפתייה. אחר־כך דיברו אנגלית.

יצאתי מן הבית. ליד הקיוסק של אביו־של־מולא נקהלו העגלונים, לבושי גופיות, והקשיבו בעיניים בוהות למה שאמר הקריין באנגלית. אביו של מולא תרגם והם שתו גזוז.

מן החנויות כבר יצאו אורות כחולים של גורות מוסוות. דרי הקומות העליונות הגיפו את תריסיהם כבר משעה זאת. על אף החום. קרבתי אל מוכר־הגרביים ששיניו דומות לאונקלים חומים ואמרתי לו: "הגרמנים הגיעו לטוברוק". הוא לא ניסה לבעוט בי כדרכו, ואולי לא שמע מה שאמרתי.

מצאתי את החברים שלי עומדים על שפת הרחוב הראשי. סלמון קפילי, חבוש כובע של פריש־מרוץ, עמד וידיו בכיסיו. קרבתי ועמדתי על יד מיקו. כשראה אותי פנה אלי ואמר לי:

"הגרמנים כבשו את טוברוק".

שמחתי מאד ואמרתי, שלו וחגיגי:

"שמעתי ברדיו".

ראיתי את אמי נושכת בשפתייה וחופנת את הסינור. האנשים ברחוב התלקטו סביב עתון והישמהר דמו לאשכולות שחורים. אשכול ועתון, אשכול ועתון. סלמון פנה מן הרחוב וכולנו הלכנו למגרש השכונה. כל הדרך שתקנו, ידינו בכיסים. בעברנו על פני הקיוסק של אבא־של־מולא שמעתי מנגינות מנוגנות בעוגב. אבל העוגב הרך שלפף אותי מאז שמעתי את קול קריין הרדיו גאה והציפני. אמנם היו פני רציניות ומהורהרות וגם אני שתקתי, אך חשתי בכל עורי עונג רך, דומה לאור הרך שלפף את גגות הבתים הסודיים של יפו בשקוע השמש. החושך נכנס אל השכונה, כמו חבר ישן שבא לאחר השלמה.

בואנו אל מגרש השכונה המתנו לסלמון שיאמר דבר, אך הוא שתק בעקשנות. מיקו הציע לשחק ב"לא־לזוז". עשינו אַנדנדינו ואני הוצאתי בכוונה גבי־ד, בשביל לעמוד. אך כולם הוציאו גבי־ד. שמיל הוציא כף ועמד. הוא הסב את פניו אל הקיר, ספר במהירות עד עשר, וכשפנה אלינו קפאנו כולנו במקומותינו. אני לא מצאתי צורה. קפאתי במקומי רכון, ידי שמוטות. עיני יצאו לראות איך עומדים האחרים, אך יראתי פן אזוז. שמיל פנה שוב אל הקיר, ספר עד עשר והסתובב אלינו בתנועה חדה. קפצתי באוויר וקפאתי במקומי כששתי ידי מתוחות. אצבעותי פשוקות ופי פעור כמו צפרדע מיובשת. לא התאפקתי וצידדתי מבט. תפסו אותי.

הלכתי אל הקיר. ספרתי עד עשרים, אמרתי עשר־ופנית לאָטי. סלמון עמד על מקומו משמים. כובע פרש־המרוץ מזדקר באפלה. זאקולה אחיו קפא כמתאגרף. מולא הכניס את אצבעו לתוך אפו. שמיל כרע על ברכיו והביט הצדה. מיקו הושיט אצבעות טורפות באוויר.

הם זוו. לא רציתי לתפוס אותם, אך הם זוו. פתאום הסיר סלמון את כובעו. נרעשתי, כאילו הדליק אור אסור ברחוב האפל. ביקשתי לצעוק את שמו, אך הוא פנה ואמר שבחושך אין זה משחק. כולם התנערו מקפאונם. המשחק נשבר.
 „מחבואים“, אמר סלמון.

שיחקתי אבל ידעתי שאין לבם למשחק. כאשר יצא בגורלו של שמיל לעמוד שוב, כבר חשתי רטט ברגלי. שמיל פנה אל הקיר והגיה את ראשו בידו. נשלפתי משם בריצה מהירה ודילגתי בחושך עד שנתקעתי מאחורי עגלה הפוכה. רגע כרעתי לידה, מתנשף ומזיע, ואחר־כך ניתרתי משם והוספתי לרוץ בחושך, לחפש מחבוא אמיתי. חלפו על פני מסדרונות וחצרות וקירות של בתים, כולם אפלים, אך אני ביקשתי מחבוא. שמיל כבר ספר בודאי עד מאה, אך אני הוספתי לרוץ, שטוף זיעה, וגם כשנכנסתי לרחוב הקטן שעל גבול השכונה וראיתי את בבואתו של הבית המרועף, הוספתי לרוץ.

ראיתי אותה מאמצע הרחוב. היא ירבה על כסא ליד פתח ביתה החשוך והביטה ברחוב. רצתי אליה אחוז צמרמורת, רץ וקרב אל כתמה הבהיר באפלה הדוממת. ראיתי פח־אשפה והשתטחתי מאחוריו, גבי אליה, מתנשף וחם.

עיגולים בהירים סבבו מול עיני והעור בראשי פקע וקפא, פקע וקפא, כאילו ביקש להינתק ולעוף, אבזם המכנסיים לחץ על בטני והסנדלים היו רטובים וחלקים. כתפי עלו וירדו, שרירי היו מתוחים וגרוני יבש.

חשתי כאשר קמה ממקומה. התבוננתי ברחוב האפל, כאילו ארבתי לחיפושיו של שמיל העומד, אך חשתי אותה קרבה אלי, עומדת מעלי, מצלה עלי, כמו עץ שחור־משחור.

„מה אתה עושה כאן, ילד?“

קולה היה חם וצלול. לרגע חשבתי שאין זו היא. לא הרמתי את עיני.

„אני מתחבא.“

הייתי את ראשי מעל פח־האשפה ואימצתי את עיני. הבתים עמדו משני צדי הרחוב כמו הרים אפלים.

„אתה מהשכונה?“

„כן.“

„אתם משחקים במחבואים?“

„כן.“

ואחר־כך אמרתי: „הגרמנים כבשו את טוברוק.“

הסבתי את פני וראיתי את פניה, כגובה גג ביתה.

היא צחקה. "יש לי אח, הוא חייל".

"בטוברוק?" אמרתי בתקוה.

"הוא במדבר", אמרה וקולה מצטלצל מגג ביתה.

ראיתי את אחיה, כובעו מושחל בין כתפות חולצתו, רציני מאד, צדעיו המגולחים מבריקים, מדלג בחולות המדבר וגופל, מדלג וגופל. חולות המדבר סוורו את עיני.

"איך קוראים לך?" אמרה פתאום.

החזרתי את פני אל פח־האשפה וזעף חם כיסה את פני. התרוממתי ועמדתי גלוי מעל לפח. ידעתי שלא יגיעו עד כאן לחפשני. היא פסעה פסיעה אחת אחרנית ושילבה את אצבעות ידיה.

"איך קוראים לך?" אמרה.

הנחתי את ידי על מתני ופניתי אליה. "אדירנה" אמרתי. "את רוצה לראות ינשוף?"

היא הפנתה את פניה לעבר ביתה וחזרה והביטה בי.

"ינשוף?"

"כן. ינשוף. בן אלף".

היא שתקה מעט ואחר־כך אמרה חרש, כמעט לוחשת: "אני לא אוהבת ינשופים". קולה לא היה חד. הצלצול נמוג ממנו.

"ינשוף יפה", אמרתי. "הוא מקלל".

היא שתקה.

"בואי".

"אני מפחדת".

"אין מה לפחד. אני אראה לך".

"זה רחוק?"

"לא", אמרתי, בבטחון.

התחלתי ללכת. הלכתי סמוך מאד לנגריות הדוממות, כאילו חיפשו אחרי. לא הסבתי את ראשי. חרד פן לא אמצא אותה, אך צעדיה החפוזים נשמעו באפלה, מאחורי. חציתי את הרחוב הגדול של השכונה במהירות, אף כי ביתו של סלמון, והינשוף, נמצאו בו, בפינתו. היא חצתה אחרי את הרחוב והיתה קרובה אלי מאד. שמעתי אותה מתנשפת. נכנסתי למסדרון שהפך מקלט. חיפשתי את כפתור האור והדלקתי. פניתי וראיתי אותה עומדת במסדרון, שטופת אור כחול. פניה היו חוררות מאד. פחדתי.

"זה כאן?" אמרה וקולה רעד.

"לא", אמרתי.

פניתי ויצאתי מעברו האחר של המסדרון. נמצאנו בחצר קטנה בין שני בתים וקרבותי עד הגדר שחצצה ביניהם. חיפשתי את הפירצה בגדר כשאני ממשש את ברזלה הצונן. עמדתי ליד הפירצה וחיפיתי שתבוא.

היא עמדה במקומה ואמרה: "זה כאן?"

"בואי", אמרתי בקול מחורחר, קצר-רוח, מפחד.

"איפה זה?"

"עוד מעט", לחשתי.

כשקרבה והתכופפה לעבור בפירצה עלה אלי ריח שעררה וידי האוחות בגדר נגעה בפניה. עברתי אחריה וחשתי לעבר המסדרון הבא באמרי:
"ברחוב. אחרי המסדרון".

היא נכנסה למסדרון ואני אחריה. עברנו את המסדרון בחושך. פסעתי לאטי, חרד נורא שלא אדרוך על עקביה. שמלתה רשרשה וידיה השמיעו רחש עמום בהחליקן על קיר המסדרון. פתאום שמעתי צלצול של פה. הנחתי גם אני את ידי על תיבות הדואר שבהן נגעה. קירי-הלבנים הלבן שהוקם בפתחו של המסדרון נגלה מתוך האפלה.

היינו בחוץ. החושך היה בהיר.

בעליית הגג שבביתו של סלמון התגורר ינשוף זקן בן אלף שקילל קללות-מוות את כל המעז ליקרב אליו. סלמון קרב אליו וראהו בעיניו.

עכשיו הלכנו יחד, אך אני לא הבטתי בפניה. הבית נמצא בפנית הרחוב וכבר ראיתי את עליית הגג. הרחוב היה שקט. מן הגוזזטראות הבליוח צננצו סיגריות.

כשעמדנו, אמרה: "זה כאן?"

אמרתי: "כאן", והרמתי את ידי בכיוון הגג.

לא ידעתי איך ניפנס. לא רציתי לעבור דרך פתח ביתו של סלמון בשביל לראות את הינשוף הזקן. לא רציתי לראות איש, לומר דבר, להסביר. מלבד ביתו של סלמון היו בבית מטחנת-קפה וסנדלריה, אך תריסיהן המגולגלים כבר הורדו. הקפנו את הפינה ולא נמצאה דרך.

היא אמרה: "אתה בטוח שזה כאן?"

הייתי בטוח. "יש כאן ינשוף בן אלף", אמרתי.

הבטתי אל הגג והחלטתי לטפס אליו במרזב. פתאום נמלטה מפיה צווחה חדה וצלולה שהממה אותי. חשתי שק מלא חול מוטל על גבי ונשיפה חמה על ערפי. שתי ידיים לפתו אותי מאחור וכפתו את ידי. יד גרומה ירדה על פני, גירדה את עיני ונלחצה על פי. כפות ואילם חשתי את החול הצונן של הרחוב. ראיתי מעלי את כל החברים שלי, כאילו עתה-זה יצאו מקפאונם. אחר-כך רכן עלי כובע פרש-המרוץ של סלמון.

היד הוסרה מפי, אך לא השבתי. ראיתי בחושך את נמשיו השחורים והמקומטים של סלמון.

„מה אתה עושה כאן?”

עיני כבר נתמלאו דמעות, אך לא השבתי.

„אתה רוצה מכות?” צעק סלומון ובעט ברגלי.

פתאום שמעתי את קולה, חד וצלול: „באנו לראות את הינשוף.”

לרגע היתה שתיקה. סלמון התרומם מעלי והזדקף, גבוה מכולם.

„איזה ינשוף?” אמר סלומון, לבסוף.

„את הינשוף!” צעקתי אני, צעוק והתחבט בתוך הידיים הסוגרות עלי.

צעוק והתפתל בכל כוחותי. „את הינשוף! את הינשוף שיש בבית שלך!”

„בבית שלי אין שום ינשוף”, אמר סלמון לאטו וראיתי אותו צוחק

אל הילדה.

„יש! צעקתי. „יש! יש!”

„אין שום ינשוף”, חזר ואמר. „מה, אדירנה סיפר לך שיש כאן ינשוף?”

„כן”, אמרה הילדה.

הוא פרץ בצחוק רם, מעושה, מתמשך, וכל החברים שלי צחקו אחריו. הוא צחק ובעט שוב ברגלי, ואחריו היו עלי ידיהם של כל החברים שלי, מכים וצוחקים ומהדהדים את כינויי כאילו מעולם לא סיפרו במגרש השכונה על הינשוף הזקן, כאילו מעולם לא סיפרתי בלילות־הירח הלבנים על החייל התורכי מאדירנה. שעה ארוכה שכבתי על האדמה ובכיתי. כשהרמתי את עיני לא היה איש סביבי. הזדקפתי וישבתי על החול האפל והבטתי אל הבית האפל וראיתי את הינשוף עומד על הגג, רציני ומיוחס.